

**kılavuzumuz
bilimsel
sosyalizm,
silahımız
partimizdir**

**türkiye işçi partisi
merkez yayın organı**

çark başak

Sayı : 13 (90)

TEMMUZ 1982

TÜSTAY / Duisburg
Açık Fonu

EN GENİŞ EYLEM BİRLİĞİ ALANI:

CUNTA ANAYASASINA HAYIR !

Açıklanan "Anayasa" taslağı faşist askeri Cunta'nın yerleşme, devleti yeniden düzenleme ve kurumsallaştırma sürecine nokta koyma amacına yöneliktir. Gerek Danışma "Meclis"inin oluşturulma tarzı, niteliği; gerekse kendi içinde seçtiği "Anayasa Komisyonu", hazırlanacak "Anayasa" metninin, şimdi kamuoyuna açıklanmış olan taslağın ötesinde birşey olamayacağını çok önceden de gösteriyordu.

Cunta tarafından atanan Danışma Meclisi'nin ezici çoğunluğu tekellerin temsilcilerinden, paralı danışmanlarından, 1961 Anayasası'nın demokratik özüne düşman olanlardan ve bir kısım NATO'cu subaylardan oluşmuştu. Bu

"meclis"in kendi içinden seçtiği "Anayasa Komisyonu", belirtilen özellikleri daha da çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Sermayenin "seçkin" temsilcilerini kapsayan bu komisyon, Demirel'in ve tekellerin has adamı, Tercüman Gazetesi Yönetim Kurulu 2. Başkanı Orhan Aldıkaçtı'yı kendi başkan olarak seçmişti.

Kaldı ki, işçi sınıfına ve geniş halk kitlelerine baskı ve zulüm getiren, tekelere ise alabildiğine serbestçe hareket etme olanağı, özgürlük tanıyan "hukuksal" çerçeveler daha bugünden Cunta eliyle gerçekleştirilmiştir. Cunta tarafından hazırlanan ve büyük bir bölümü uygulamaya sokulan "yasa"lar, emir-

nameler gerici-baskıcı bir kurumsallaştırma yaratmıştır. Askeri mahkemeler ile Danıştay ve Yargıtay Yasaları, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yasası, Türk Ceza Kanunu, 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası, değiştirilmiştir. Yüksek Öğrenim Kurulu (YÖK), Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu oluşturulmuştur. Şimdi Grev ve Toplu Sözleşme düzenlemesinin değiştirilmesi gündeme alınmıştır.

Danışma Meclisi ve Cunta'dan geçtikten sonra Kasım ayında referandumla sunulacağı söylenen yeni "Anayasa", yirmi yılı aşkın süreden bu yana kudurmuşcasına 1961 Anayasası'nın demok-

(Devamı 2. sayfada)

SİLAHIMIZ PARTİMİZ

Partimizin silahımız olduğu çok yinelendi, merkez organının başına kondu, sloganlaştırıldı. Buna verilen önem durmaksızın gösterildi. Bir kez daha yineleme pahasına da olsa, gene aynı koya döneceğiz ve her hal ve koşulda gene kelimenin en geniş anlamıyla silahımızın partimiz olduğu, bu silahın yeni koşulların öne çıkardığı gereksinimler ile birlikte, nasıl sakınılması ve nasıl kullanılması gerektiği üzerinde bir kez daha duracağız.

Her hal ve koşulda, dendi. Gerçekten bugün, düne göre koşullarımız tümenden farklı. Bu, yalnızca yeni koşulların gerektirdiği yeni çalışma biçimine geçmiş olmaktan mı doğuyor? Eğer farkı yalnız ve yalnızca bundan ibaret sayarsak çok aldanırız ve yeni çalışma biçimine uyarlılığı istesek de sağlayamayız. Gerçekten, çok önemli olmakla birlikte bu farkı doğuran günün koşulları, bizim çalışma biçimimizle birlikte daha birçok alana da yansımakta ve etkisini hissettirmektedir. Bugün dünden farklı olarak faşizmin ve gericiğin azgın saldırı dönemi içindeyiz. Ve silahımızı, kitlelerden almak ve kitlelere vermek için tek aracımız, kitlelerin eseri olacak başarıya ulaşmada, kitle çalışması, kitlenin yönlendirilmesi ve yönetilmesi için aracımız olan partimizi, eski biçim ve alışkanlıkların ister istemez bir ölçüde devra-

linmış olduğu bir ortamda ve faşizmin ve gericiğin azgın saldırılarına göğüs gererek geliştireceğiz. Adım adım durmadan kendisini yenileyerek, durmadan yeni koşullara daha uygun, daha elverişli konumları kazanarak, önce kendimizi, bir partili, bir militan olarak önce bizzat kendimizi, sonra da öneri, karar ve uygulamalarımızla silahımızı, partimizi.

Hâlâ eski alışkanlıklardan yeteri kadar sıyrılmamış olanlar bulunabilir, eski tanışıklık ve bağlantıları farkına bile varmaksızın sürdürerek yer yer yatay ilişkilere dönüştürenlerimiz çıkabilir. Eskiden de önemli kusur olan, özellikle bugünün gereklerini kavramada, dünden bugüne hazırlanmada en azından geride kalmaya yol açan böyle bir durum, düzeltilmesi bakımından önünde daha bir zaman bulunduğu ve doğrudan, ivedi, yaşamsal bir zarara neden olmadığı düşüncesiyle dün, belki daha bir hoşgörü veya anlayışla karşılanabilirdi. Oysa bugün, doğrudan, ivedi, yaşamsal zararlara neden olma durumundadır ve herkesçe böyle değerlendirilmelidir.

Eskiden de gizli çalışma yöntemi ile çalıştıklarını gözledikleri

(Devamı 10. sayfada)

en geniş eylem birliği alanı:

CUNTA ANAYASASINA HAYIR!

(Baştarafı 1. sayfada)

ratik özüne saldıran tekellerin, NATO'cuların, Demirel'lerin, Türkeş'lerin ettikleri tohumların meyvelerinin süngü ile biçilmesi eylemidir.

O halde ne yapılmalıdır? Cunta'ya karşı olan güçler, niteliği açıkça belli olan bu "Anayasa" karşısında ne yapmalıdır?

Sorunlar, çözümleriyle birlikte gündeme girer. Burada sorunun açık olması kadar, yanıtı da açıktır. Demokratik güçler, "Tekelcilerin Anayasa'sına hayır!" demelidir. Çünkü bu "Anayasa", Cunta'ya karşı olan tüm güçlerin üzerinde buluşabilecekleri en geniş eylem birliği alanıdır.

Türkiye'nin nesnel toplumsal gelişme düzeyi, kendisine zorla giydirilmek istenilen elbiseleri parçalayıp atacak bir durumdadır. Türkiye köklü ve yaygın bir demokratik potansiyele sahiptir. Sosyal demokrasiye ve yerleşik düzene bir tepki olarak islamcı harekete oy vermiş olan kitlelerin sayısını unutmamak gerekir. Komünistlerin, devrimcilerin, radikal güçlerin etkinliğini de hiç kimse yadırgayamaz.

Ayrıca, askeri faşist diktatörlük, tekel-lerin güçlendirilmesi ve onların azami karları için belli bir ekonomik politikayı kesin olarak tercih etmiş ve ikircimsiz uygulayagelmıştır. Ne ki, bu, işsizliği arttırmış, emekçilerin gerçek gelirlerini düşürmüş, bunalımın tüm yükünü kitlelerin sırtına yükleyerek daha da yoksullaşmalarına neden olmuştur. Faşist Cunta'nın temel zayıflığı, hassas noktası bu çelişkidir.

Cunta'nın süngü zoruyla iktidarı gasp ettiği günden buyana yürüttüğü bu politika, tekellerin temsilcisi ve sözkonusu politikanın "mimar"ı ve simgesi Turgut Özal'ın istifasıyla ilk kez önemli bir politik yara almıştır. Bu yarayı daha da derinleştirmek, ölümcül yara durumuna getirmek için nesnel koşullar olgunlaşmak tadır. "Anayasa Komisyonu" çalışmalarını sırasında başlayarak devam eden, kamuoyuna açıklanan "Anayasa" taslağı ile daha da etkinleşip gelişen ve gi-

derek yükselen hoşnutsuzlukların oluşturduğu geniş muhalefet potansiyeli, Cunta'nın ekonomi-politikasının aldığı politik yarayla aynı zamana rastlamıştır. Bu durum, belirtilen politiktaya karşı olan güçlerin aktifleşmesine ivme kazandırmıştır.

Bu koşulların ışığı altında asıl sorun, nesnel koşulları olgunlaşmış gelişen potansiyel demokratik muhalefeti, örgütlü demokratik toplumsal muhalefete dönüştürmektir. Bunun sağlanabilmesi için, zorunlu olan bir çalışmanın içerisinde girmek, anti-cunta güçlerin yönlendirilmesinde gereksinim duyulan özel etmenin oluşmasına katkıda bulunmak, aktif bir çaba göstermektir. Bu hedefe ulaşabilmenin yolu, Cunta'ya karşı olan güçleri "Anayasa'ya Hayır!" demek kararlığında birleştirmekten geçmektedir. *↳ arada otuz binde gene*

Cunta, kendisine karşı olan güçlerin hep birlikte "Anayasa'ya Hayır!" demek kararlığında birleşmemesi ve bu noktaya yönelen eylem birliğini gerçekleştirilmemesi için şimdiden karşı politikalar üretmekte ve uygulamaya sokmaktadır. Daha şimdiden bu yöndeki çaba ve yönelişleri, henüz doğmadan boğabilmek için "gitmeyiz ha..." tehdidini savurmaya başlamıştır. Ancak bundanda önemli olan tehlike, Cunta'nın yapmak istediklerinin, değişik nedenlerle anti-cunta saflarda uç vermesi olasılığıdır. Özellikle de, CHP'nin bazı kanatlarında "Anayasa'yı kabul edelim ki Cunta'dan bir an önce kurtulalım" doğrultusunda eğilimlerin yeşerme zemini bulması, belirtilen tehlikeyi büyüt-mektedir. Bu, hem safça bir değerlendirmedir, hem de, "Anayasa" ile birlikte yeni biçimler altında varlığını sürdürecektir olan Cunta ile uzlaşmadır.

Doğru ve gerçekçi bir şekilde değerlendirilmediği takdirde, sonuçta Cunta ile uzlaşmayı getirecek bir diğer nokta da, 1961 Anayasası'na ilişkin yaklaşımın nasıl olması gerektiridir. Burada önemle ele alınması gereken, bir bütün olarak 1961 Anayasası'nın (1971'deki değişiklikler bir yana bırakılarak) demokratik özünü korumayı

esas alacak ve geliştirecek bir çizginin her ne gerekçe ile olursa olsun, gerisine düşmemektir. Tekelci basının, Cunta ile uzlaşma yanlısı olanların "gerçekçilik" adına, yeni "Anayasa"ya çok çarpıcı itiraz ve eleştirileri sözüm ona karşılayacak kimi maddeler eklemeye düşüncesi, 1961 Anayasası'ndan çok gerideki bir zemini meşrulaştırma gayreti olarak görülmelidir.

Türkiye toplumunun demokrasi bilinci 1961 Anayasası'nın ötesine geçmiştir. Bununla beraber, Cunta ile uzlaşma eğilimlerini etkisizleştirmek ve 1961 Anayasası'nın demokratik özünü sahip çıkabilecek tüm güçleri Cunta'ya karşı savaşıma çekebilmek ve onlarla dayanışmayı güçlendirebilmek için 1961 Anayasası'nın demokratik özünü korumak ve geliştirmek hareket noktası olarak alınmalıdır. Bunun gerisine düşülmemelidir.

Diğer yandan, "Anayasa'ya Hayır!" diyen güçlerin kararlılıklarını birleştirme çalışmalarında başka bir uçta filiz vermeye eğilimler de görülmektedir. Henüz açıkça ortaya çıkmamakla birlikte, "Anayasa'ya Hayır!" eylemini küçümsemek, bu eylemi diğer ve çok önemli olan görevlerle karşı karşıya getirmek şeklinde kendisini göstermektedir. "Anayasaya Hayır!" demenin doğru olduğu belirtilmektedir. Fakat hemen sonra "Anayasaya hayır demek yetmez" denilerek, diğer ve önemli olan görevlerin sıralanmasına geçilmekte ve bu kadarla yetinilmektedir. "Anayasa" konusundaki tutum, eğer başka bir gerekçeye dayandırılmamışsa, bu, potansiyel muhalefetin gelişmesine, giderek etkinleşmesine nesnel olarak katkı sağlamayacaktır. Ayrıca kitlelerin kararlılıklarını birleştirici olmayacağı gibi, ortaya çıkan demokratik olanakları küçümseme eğilimlerine de güç katacaktır.

Hiç kuşkusuz, diğer devrimci görevleri, daha derin ve kalıcı bir örgütlülüğe kavuşabilmek için çabaları yoğunlaştırmanın, koşulların elverdiği tüm savaşım araçlarını sağlama, bulma ve

kullanıma hazır duruma getirmenin önemi asla küçümsenemez. Bunun gerekli kıldığı çalışma, asla ertelenemez. Fakat bu, demokrasi için savaşım alanındaki görevlerle de çelişmez. Tam tersine, kitlelerle kenetleştirdiği, onların hareketlenmesine ve etkinleşmesine güç katabilir duruma gelindiği, yol gösterilebildiği oranda belirtilen görevlerin yerine getirilmesi kolaylaşabilir. Hele en küçük demokratik olanağı değerlendirmek tesbitini doğru bularak ve bunu yazarak söyleyenler açısından, bu en geniş eylem birliği alanının değerlendirilmesi daha da büyük önem kazanmaktadır.

"Anayasa'ya hayır" eylemi, kitlelerin daha hareketlenmesine, aktifleşmesine yol açacak, onların cunta ile hesaplaşmasını getirecektir. Eyleme katılacak kitleler, bu eylem süreci içerisinde daha yüksek bir bilinç düzeyine ulaşacak, niteliksel olarak değişecektir.

Bu açıklığa karşın, şu soruların yanıtını aramak gereklidir. İlk önce, "Anayasa"ya karşı çıkış kendisini nasıl ortaya koyacaktır? Sandık başına gidecek mi, gitmeyerek mi? Burada dikkat edilmesi gereken ilk nokta şu olmalı-

dır: Demokratik, ilerici güçlerin belirtilen hedef doğrultusunda birlik sağlanması, eylem birliği içerisine girmesi, bu çerçevede görevini başarıyla yerine getirmesi halinde, bu, anti-cunta güçlerinin "Anayasa'ya hayır" deme potansiyelini arttıracak, onları kararlılığa yöneltecektir.

İkinci olarak, sandık başına gitmek, "hayır" demek mi aktif muhalefetin ölçütü olacaktır, yoksa bunu yapmamak, seçime katılmayanların (ki her seçimde %30'un üzerinde katılmama olmaktadır) içerisinde sayılmak mı aktif muhalefet olacaktır? Daha önemli gelişmeler olmadığı takdirde, bu soruya verilmesi gereken yanıt, bize göre şöyle olmalıdır: Sandık başına gitmek ve orada "Anayasa'ya hayır" demek aktif muhalefetin göstergesi olacaktır. Bu yönde kazanılacak her başarı, demokrasi yanlıların derlenip toparlanmasına, örgütlülüğe kavuşmasına, daha ileri mevzilere yönelmelerine katkıda bulunacaktır. Çünkü kitlelere ulaşacak ve onlardan, tekellerin talanına, işsizliğe, pahalılığa "dur" demeleri; Yüksek Hakem Kurulu rezaletine, YÖK belasına, 657 sayılı yasaya eklenen faşist maddelere teslim olmamaları; işkencelere, idamlara, zindanlardaki zulüme karşı

çıkmaları; tüm siyasi tutukluların, tüm yurtseverlerin, demokratların üzerine örtülen kapının açılması için faşist askeri Cunta'nın "Anayasası'na hayır" demelerini isteyeceğiz.

Diğer yandan, Anayasa tartışmaları için asgari bir ortamın oluşması yönünde aktif bir çaba gösterilmelidir. Bunun için, siyasi tutukluların serbest bırakılması; siyasi mültecilere geri dönme olanağı verilmesi; 52 nolu bildiri ile her siyasi akıma görüşünü açıklamama kararının kaldırılması; açık hava ve kapalı salon toplantılarının serbest bırakılması; öğretim üyelerinin, memur olanların görüşlerini açıklayabilmeleri; YÖK'ün iptali; dernek yasalarının kalkması; önceden izine bağlı olmaksızın her türlü yayının çıkartılması, basın üzerindeki "telefon" sansürü ve denetimine son verilmesi; TRT'nin Anayasa tartışmasında yansız kalması; yurt dışındakilerin tartışmaya aktif olarak katılması ve oy kullanabilmesi; 18 yaşındakilere oy hakkı; sürekli siyasi talepleri olmalıdır. Bu talepleri sürekli dile getirilmeli, bu çerçevede aktif ve ısrarlı bir çaba gösterilmelidir. Bilinmelidir ki, bu talepler, bir anayasanın tartışılabilmesinin asgari koşullarıdır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ YAYINLARI

DUYURU

"TİP 2.BÜYÜK KONGRE KARARLARI (Şubat 1979-İstanbul)" , DAHA ÖNCEKİ ÇARK BAŞAK SAYILARINDA YAYINLANMIŞ OLAN "TİP MERKEZ KOMİTESİ RAPORU (Nisan 1981)" ve "TİP EYLEM PLATFORMU (Mayıs 1981)" ALMANCA BROŞÜRLER OLARAK DA BASILMIŞ VE DAĞITIMINA BAŞLANMIŞTIR.

CUNTA YÖNETİMİNİN EVRİMİNDE VE ONA KARŞI MÜCADELEDE BUGÜN GELİNE NOKTA (Baştarafı 6. sayfada)

güçleri arasında eylem birliğini engellemesine kesinlikle izin verilmemelidir. Gerçekleştirilmek istenen rejimin emperyalizmin özellikle de ABD'nin kuyrukçusu ve işbirlikçisi, tekelci büyük sermayenin hizmetinde, işçi-emekçi kitlelere, tüm ilerici güçlere, Kürt halkına karşı, zulüm ölçüsüne varan ölçüde baskıcı bir yönetim rejimi olacağı besbellidir. Bu ise, tüm demokrat, ilerici, sol güçlerin böyle bir rejimi öngören yeni Anayasaya karşı güçlerini biraraya getirip eylembirliğini gerçekleştirmeleri ve geliştirmeleri için son derece önemli bir anlaşma ve ortak mücadele zemidir. Anlaşmak ve birlikte savaşmak için böylesine önemli ve sağlam bir temel varken, ikincil anlaşmazlıkları, görüş ayrılıklarını öne çıkarıp, mesele yapıp, yeni Anayasanın halkoyunca reddi için en geniş boyutlarda ortak ve etkin bir mücadeleyi örgütlememek ve yürütmemek, hiç bir nedenle, hiç bir mazeretle haklı gösterilemez. Türkiye'nin demokrasi güçleri bunun sorumluluğundan kendilerini kurtaramazlar, hele işçi sınıfının politik partileri hiç kurtaramaz.

ANAYASA

ve İŞÇİ HAKLARI

Çok önceden beri dikkatimizi çekmişti. Milli Güvenlik Konseyi işçi-işveren ilişkilerini düzenleyen 274 ve 275 sayılı yasaları Danışma Meclisi'ne bırakarak kendi gündemine almış, ama Hakimler ve Savcılar, Belediyeler, Yüksek Öğrenim, Mahkemeler-Danıştay ve Yargıtay- Devlet memurları yasaları ve daha çok önemli yasaları birbiri ardına mitralyöz ateşi gibi çıkarırken 274 ve 275 sayılı yasaları ele almamıştır. "Çalışma hayatını" ilgilendiren bu yasalar Cunta ve büyük burjuvazi için "netameli" idi, çünkü hedefleri "çalışma barışı"nın gerçekleştirilmesiydi, bu da "ulusal ekonominin çıkarları açısından" -asla patronların çıkarı, kârlarını büyütmeleleri açısından değil- işçi haklarının işçiyi işveren ve devlet karşısında kurbanlık koyun durumuna getirecek ölçüde kısıtlanmasını gerektiriyordu. Cuntanın ve işverenlerin kavlince. Ne var ki, 15-16 Haziran 1970 unutulmamıştı. Söz konusu yasalar sendikalaşma ve sendika seçme özgürlüğünü fiilen ortadan kaldırır yönde değiştirilmeye girilip, istenilen değişikliklerin bir bölümü Millet Meclisi'nden geçince, Kocaeli ve İstanbul işçileri kitlesel dalgalar halinde iki gün boyunca protesto gösterileri yapmışlardı. Ve iki yasa, bir daha hiç ele alınamamak üzere rafta kalmıştı. Şimdi öngörülen kısıtlamalar ise çok daha ağırdı, işçileri doğrudan baskı altına almak ve öyle tutmaktı, yapılmak istenen. Baskı öyle bir biçimde yasallaştırılmayı ki, demokratik yöntemlere, kurallara uyulmuş görünsün, kamu vicdanında da meşrulaştırılması sağlanabilsin.

Onun için, önce Anayasa referandumu sunulacak, oyların çoğunluğunu toplayıp yasallaşınca, yürürlüğe girince, işçi hak ve özgürlüklerine getirdiği, ve hak ve özgürlüklerin özünü yok eden kısıtlamalar da böylece halkın oylarıyla onaylanmış, kabul edilmiş, "meşrulaştırılmış" olacak, böyle "demokratik" yöntemle kabul edilen, devletin

temel yasasında, tüm diğer yasaların ona uymakla yükümlü olduğu Anayasada yer alan kısıtlamalara kimsenin itirazı olamazdı. Yapılan hesap, yürütülen ve yürütülecek mantık budur. Ne ki, Hitler ve Ulusal Sosyalist İşçi Partisi adı altında etrafına topladığı gürüh da bu biçim "demokratik" yoldan iktidarı almış ve Rayştah'dan-Parlamentodan- anayasa hükümlerinin kaldırıldığı bundan böyle Führer'in kararlarının kanun hükmünde olacağı kararını çıkartarak yasalızlığı yasallaştırmış, hukuk mukuk tanımayan faşist yönetimi meşruğlaştırmıştı. Faşist diktatörlük böylece "usulüne uygun" biçimde yasallaştırılmıştı, ama bu diktatörlüğün ve yaptığı işlerin hukuka uygunluğuna, meşruğluğuna kim inanmıştı. Hitler'in yaptığı ve şimdi cuntanın yapmaya çalıştığı, "yasaların, yasalığı, hukuku, meşruğluğu ortadan kaldırmak için kullanılması"ndan başka bir şey değildir.

Anayasa ve böylece, içerdiği işçi sınıfının hak ve özgürlüklerini yok eden hükümleri referandumdan geçip "yasallaşınca" Milli Güvenlik Konseyi gündemindeki 274 ve 275 sayılı yasaları rahatça ele alacak ve Anayasanın "amir hükümleri" diye kasına kasına, işçi sınıfını baskı altına almayı, "hukuk" eli kolu bağlı duruma getirmeye yönelik tüm yöntemleri küçük ayrıntılarına varıncaya kadar (anayasa zaten yeterince ayrıntılı da) bu yasalara yerleştirecektir.

Şimdi, anayasayla işçi sınıfına dayatılmak istenilenlere bir bakalım:

Anayasa, sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkını işçilere tanımasına tanıyor, ama içeriği tümüyle boşaltılmış, biçimsel, aldatmaca bir önlem olarak.

-Anayasa taslağının 58. maddesinde grev hakkının yanına lokavt da anayasal bir hak olarak getiriliyor. Anayasa komisyon başkanı Prof. Aldıkaçtı'nın

beyanına göre, işçi ve işveren çıkarlarının hakçasına dengelenmesi için grevin karşılığı olarak lokavt'ın tanınması gerekmiş! Oysa bizde bile 1960'lardan beri tartışıldı, söylendi, açıklandı: grev, ekonomik, yönetsel ve politik güce sahip işveren karşısında bu güçten yoksun işçinin kendi hak ve çıkarlarını korumak, daha iyi bir yaşam için geliştirebilmek amacıyla yönelik bir yaptırım gücüdür. Grev sonucunda işçi biraz daha fazla ücret, kimi ek ödemeler ve ekonomik, sosyal haklar elde eder. Lokavt da ise işveren sahip olduğu üstün maddi gücü korumak veya daha da arttırmak için işçilerin işine son vererek onların geçim kaynaklarını kurutur, "aç kalsınlar da hadlerini bilsinler" yöntemini uygular. Bir başka deyişle, grev, işçiyle işveren arasında varolan hak eşitsizliğini, muazzam gelir eşitsizliğini azıcık olsun işçiden yana düzletebilmek yöntemidir, lokavt ise bu muazzam eşitsizliği, işçileri açlığa mahkum ederek, sürdürmenin, daha da artırmanın yöntemidir. Ortada, "işçi ve işveren haklarının dengelenmesi" sorunu yoktur, işveren lehine biraz olsun düzeltilebilmesi sorunu vardır.

-Bu hayali dengeyi sözde korur, "hakçasına, tarafsız davranır" izlenimini vermek için kısıtlamalar getirilirken, grev sözcüğü hep lokavt sözcüğüyle çiftleştirilmektedir. Hani yok mu ya, devlet işçiye vuruyorsa, işverene de vuruyor, "kanunun kestiği parmak acımaz" denilsin.

Söz olarak tanınan grev hakkından, getirilen hükümlerden sonra geriye ne kalıyor. biz ona bakalım:

1-Anayasa gereğince, grev hakkı "iyi niyet kurallarına ve toplum zararına ve milli servet tahrip edecek şekilde kullanılmaz" olduğuna göre, tanımı, ölçütü belli olmayan "iyi niyet" ve "toplum zararı"nın varolup olmadığına karar vermekte yetkili makam, bu "gerekçe" ile grevi durdurabilecektir.

Bu da yetmiyor, grevin yasaklanabileceği ve ertelenebileceği haller ayrıca kanunla düzenlenecektir.

"Siyasi amaçlı grev", dayanışma grevi, genel grev, işyeri işgali, verimi düşürme ve direnişler anayasa hükmü olarak yasaklanmakla kalmıyor, bu gibi hallerde uygulanacak cezalara ilişkin kanun da çıkarılacağı belirtiliyor. İlgili maddenin ilk cümlesinde, "Toplu iş sözleşmesi yapılırken uyuşmazlık halinde" işçilerin grev hakkına sahip oldukları belirlendiğine göre yukarıda sayılan türden grevlerin yasaklandığı anlaşılıyordu. Ama işaret ettiğimiz bu formülasyondan anlaşılıyor ki, yasaklanan grevler arasında adı geçirilmemiş olsa da, "hak grevi" de, yani toplu iş sözleşmesine ilişkin uyuşmazlık, sözleşmenin imzasından sonra, işverenin sözleşme hüküm ve koşullarını yerine getirmemesinden doğduğu hallerde, sözleşmenin uygulanmasını sağlamak için yapılacak grevler de yasaklanmıştır.

2-"Grev ve lokavtın yasaklandığı veya ertelendiği durumlarda uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulu tarafından düzenlenir" denilmekle, "olağanüstü dönemin gereği" olarak sunulmuş olan Yüksek Hakem Kurulu, geçilecek "olağan" dönemin -hem de "demokratik"- anayasal kuruluşu olarak sahneye çıkarılıyor.

Bu kurula ayrılan 149. maddede, grevin yasaklanması veya ertelenmesi halinde duruma doğrudan el koymasına ek olarak, grevin altmış gün sürmesi halinde de YHK "tarafardan birinin veya Çalışma Bakanının başvurusu üzerine taraflar arasındaki uyuşmazlığı kesin çözümler" hükmü getiriliyor.

Bu demektir ki, işveren 60 günlük sürede kendi istek ve şartlarını işçilere kabul ettirebilirse, ettirecek, ettiremezse Yüksek Hakem Kurulu'na işi havale etme yolu açık, o nasıl olsa işverenin yararını gözetir. İki yıla yakın sürede YHK'nun nasıl işlediği, ne yönde kararlar aldığı meydandadır, o kadar ki devlet ve sermaye karşısında hep yumuşak davranmayı yeğlemiş olan Türk-İş yöneticileri bile işçileri yatıştırabilmek için YHK'ndan çıkan sözde "toplu sözleşmeler"e sert eleştirilerle karşı çıkmak gereğini duymuşlar, "feryat ve figan" etmişlerdir. Açıktır ki, işçilerin gerçekten grev yapabilmeleri öngörülmemiş, engellenmiştir. Girişilecek her hangi bir grev,

uyuşmazlığın YHK'na havalesinden önce, Türkiye'de de işçinin grev hakkı olduğunu ele güne gösterme maksadıyla geçirilen 60 günlük bir oylanma süresinden başka bir şey olmayacaktır.

Ayrıca Yüksek Hakem Kurulu anayasa tasarısındaki hükümler kesinleşince, şu ilke ve kurallara göre toplu iş sözleşmelerini biçimlendirip karara bağlayacaktır:

- "Devlet, işçi-işveren ilişkilerinde menfaatler dengesini ve çalışma barışını korur" (Madde 52). Türkçesi, yukarıda belirtmiş olduğumuz, işveren yararına var olan dengesizliği devlet korur ve işçilerin bu adaletsizliğe karşı çıkmalarına, "çalışma barışı"nı bozacağı için izin vermez. YHK toplu iş sözleşmelerini bu çerçevede sonuçlandıracaktır.

- Devlet "...işçi statüsünde çalışanların aldıkları ücret, aylık ve sosyal yardımlardaki dengesizlikleri, hakkaniyete uygun biçimde gidermek amacıyla gerekli önlemleri alır." (Madde 62) Bu demektir ki, toplu iş sözleşmesi yoluyla eskisinden daha ileri düzeyde yeni haklar, yardımlar, Devlet'in "makul" gördüğünden fazla ücret artışları elde etmek, sonra bu kazanımların diğer toplu sözleşmelerde de yer almasıyla yaygınlaşması, bağlı işçi kitlesinin yaşam düzeyini biraz daha iyileştirebilmesi mümkün olmayacaktır. "Dengesizliği gidermek", "dengesizliği yol açmamak" bahanesiyle bu yol kapatılabilecektir. 57. Maddede getirilen "Toplu iş sözleşmelerine, kanun hükümlerine aykırı, bunları değiştiren veya kaldıran hükümler konamaz" hükmü de aynı amaca yöneliktir.

Bir nokta daha: asgari ücretin tesbitinde -işverenlerin öteden beri istedikleri üzere- "...iş kolları ve bölgelerin sosyal ve ekonomik özellikleri dikkate alınca," hükmünün getirilişi (madde 62) toplu iş sözleşmelerinde ücret tesbitlerine de yansıtacaktır: aynı nitelikte iş için bu hükümde sözü geçen gerekçe ile farklı ücretler tesbit olunabilecektir.

Bütün bunlardan çıkan sonuç: grev ve toplu sözleşme hakkının laf olarak tanıdığı, bu hakkın pratikte gerçekleştirilmesi için her önlemin alındığıdır.

3-Sendikalaşma hakkı da öyle. Toplu sözleşme yapma hakkından gerçek-

te yoksun, "grev" yaptırımını kullanamayan sendikalar göstermelik olmaktan, daha da kötüsü, işverenlerin ve iktidarın işçi politikasının aleti olmaktan öte ne anlam taşır?

Bir de sendikaların siyasetle ilgilenmesi konusunda bir dizi yasaklamalar getiriliyor. "Ekonomik" olan nerede biter, "politik" olan nerede başlar? Sendikalar, "u sözleşme, lokavt ve grev k...nı düzenleyen ve şimdi değiştirilerek düzenlemeye devam edecek olan 274 ve 275 sayılı yasalar sendikalar ve işçileri doğrudan ilgilendiren, ekonomik çıkarlarına ilişkin yasalar değil midir? Sendikaların ve işçilerin bunlara karşı çıkmalarının "politik faaliyettir" diye önlenmesi nasıl yasaklanır? Tüm insanları can evinden ilgilendiren nükleer savaşa karşı bir barış gösterisini bir sendikanın desteklemesi nasıl suç sayılabilir?

Kaldı ki, sendikaların işçi haklarına yakın gördükleri partilerle, doğrudan işçi sınıfı partileriyle ilişki kurmaları, politik faaliyet ve gösterilerde bulunmaları bütün Batılı demokrasilerde gayet doğaldır.

Sendikaları örgüt olarak yıkan son darbe: "üye, aidatını sendikaya doğrudan öder" (Madde 56). Sendikalar, binlerce üyeden, federasyonlar onbinlerden, Konfederasyonlar yüzbinlerden aidat toplanacak diye uğraşa veya bekleye dursunlar. Başka bir iş yapmak için baş kaldıracak halleri olmayacak zaten.

Tüm bu gerçeklerin ışığında, Milli Güvenlik Konseyi gündemindeki 274 ve 275 sayılı yasaları Anayasa'nın kabülünden sonra ele aldığından, onları, işçi sınıfına karşı nasıl yasal birer silah haline getireceği besbelli.

Türkiye işçi sınıfı, sadece bu maddeleri ve hükümleri dolayısıyla bile böyle bir anayasaya "evet" demez. 1961 Şehzadebaşı mitingi, 15-16 Haziran 1970 gösterileri ruhu, direnci sönmemiştir. Bu ruh canlandırılmalı, bu direniş örgütlenmelidir.

CUNTA YÖNETİMİNİN EVRİMİNDE

BUGÜN GELİ

CUNTA'NIN İKTİDARI ALIŞINA İLİŞKİN ÜÇ TESBİT

Cunta'nın iki yıla yaklaşan yönetiminin çizdiği tablo, onun, ABD, uluslararası tekeller ve yerli iş ortakları tek elci büyük burjuvazi üçlüsünce (ilk ikisi ağır basarak) Türkiye'yi kendi çıkarları açısından "istikrarlı ve emniyetli", güvenilir bir ülke haline getirebilmek için iktidara oturtulmuş olduğu tesbitimizi doğrulamıştır. Türkiye'de bu dönüşümü gerçekleştirmenin ilk koşulu Anayasal "parlamentar demokrasi"nin —ne denli kısıtlı olmuş olsa da— hepten ortadan kaldırılması, "otoriter devlet" veya "güçlü devlet" adına, başta işçi sınıfı olmak üzere, halk kitlelerinin, tüm demokrasi güçlerinin demir pençe altında ezilip susturulması, "sakinleştirilmesi" idi. Bu koşulun gerçekleşmesi, özellikle yerli büyük burjuvazinin ivedi talebidir.

İkincisi, Türkiye'nin geleneksel devletçilik politikasının ve giderek ekonomide devlet sektörünün tasfiyesiyle son engel ve pürüzler de ortadan kalkarak Türkiye ekonomisinin "serbest piyasa ekonomisi" ve "dışa açılma" adına dünya kapitalist sistemiyle tam "uyumlaşması", uluslararası tekel-lerin öteden beri ısrar ettikleri yola IMF reçeteleri uyarınca uslu uslu girmesi idi. Uluslararası tek elci sermayenin Türkiye'yi ekonomik çıkarları ve faaliyetleri için güvenilir bir alan, ABD'nin ise güvenilir, sağlam bir müttefik sayabilmesi için bu ekonomik "entegrasyon" olmazsa olmaz koşulu. Türk tek elci burjuvazisi içinse, milyarlar tutan dış borç ödemelerinin ertelenmesi, yeni kredilerin verilmesi olanaklarıyla, yabancı sermayenin ülke içine akarak kendileri için finansman kaynaklarının, iş hacminin, kârların artması umu-duydu.

Ve nihayet, politik bakımdan kontrol altına alınıp "sakinleştirilen", ekonomik bakımdan sıkıca yedeğe alınıp bağ-lanan bu güvenilir müttefikin ABD'nin ve tekel-lerinin çıkar-larının korunması için, otuz yıldır Nato çerçevesinde verdiği ödünlerin ve üstlendiği yükümlülüklerin ötesinde, Nato çer-çevesi dışında yeni ödünler vermesi, yeni yükümlülükler üstlenmesi gerekliydi. ABD'nin dünya stratejisinin bir par-çası olarak büyük güncel önem kazanmış Orta Doğu strate-jisi bunu amirdi. Dengelerin bozulduğu, politik ısının yüksel-diği, zaman zaman askeri çatışmaların, saldırıların patlak verdiği ve verebileceği Orta Doğu'da tek Nato üyesi ülke Türkiye idi ve ABD'nin bu bölgeye yönelik tasarladığı ve tezgahlamaya hazırlandığı operasyonları için Amerikalı uzmanlarca "ideal konumda" bir ülkediydi. Türk büyük burju-vazisi ve onun politik iktidarı ve askeri gücü olan Orgeneral-ler cuntası içinse, ABD'nin istediği ve kendilerinin verdiği ve verecekleri ödünler hem ekonomik, özellikle de askeri yardımları artırmanın yolu (Generaller ambargonun ordu

açısından sonuçlarını hala unutmamışlardır), hem de "Sov-yet tehdidi" gevelemelerine karşı asıl korktukları, komşu Irak'ta Kürt ve Arap demokrat ve komünistlerinin yürüttük-leri devrimci savaşa ve İran halk devrimi türü halk devrimi-ne karşı bir güvenceydi.

Cunta iktidarı aldığı 12 Eylül 1980 sabahından başlayarak bu üç kollu kalın çizgiyi "metin adımlar"la izledi ve geliştirdi. Nesnel çelişkilerin neden olduğu kimi zorluklar, aç-mazlarla karşılaşsa da, özellikle ekonomi politikasına kimi bürokratlardan, ve kimi sanayi çevrelerinden uzmanlardan karşı çıkışlar olsa da Cunta bütününde yolundan ayrılmadı. (Özal ve ekibinin yerini Kafaoğlu ve ekibinin alması bu yar-gımızı çürütecek bir olgu değildir. Ekonomide yer alan "olumsuz gelişmeler" ve "son sarsıntılar" kendi başına ele alınması gereken ayrı bir konu olduğundan burada üzerinde durmayacağız. Yalnızca, Kafaoğlu'nun göreve gelir gelmez söylediklerinden iki cümleyi aktarmakla yetinelim. "İstikrar tedbirleri uygulanmaya devam edilecektir. Ancak daha tem-kinli olacağız.")

"GERİCİLEŞME" Mİ, KURUMLAŞTIRMA VE YERLEŞTİRME Mİ ?

Cunta'nın 12 Eylül'den beri sergilediği tutum ve eylem bir "gericileşme"yi değil, aynı "gerici" çizginin geliştirilip kurumsallaştırılmasını gösteriyor. Faşizmin iktidarı aldıktan sonra bir yerine oturma ve istikrara kavuşma sürecine ve dönemine girdiği, devletin ve onu güçlendirme sorununun ön plana çıktığı daha elli yıl öncesinin nesnel gelişme ve deneyimlerinin teorik analizi ve değerlendirilmesiyle sap-tanmış doğrulardır. Faşizmin iktidara gelişi, burjuva dikta-törlüğünün bir DEVLET BİÇİMİ'nin (burjuva demokrasisi-nin) yerini aynı sınıfsal diktatörlüğün bir başka DEVLET BİÇİMİ'nin (açık terörcü diktatörlüğünün) alması demek ol-duğuna göre, bu yeni DEVLET BİÇİMİ'nin iktidarın alın-masıyla birlikte hemen tam boy ortaya çıkamayacağı, yeni-den örgütlenirli kurumsallaştırılmasının, yerli yerine oturtul-masının zaman alacağı açıktır. Türkiye'de yaşanan, Cunta-nın iktidarı ilk alışındaki konumuna kıyasla giderek "gerici-leşmesi" dönemi değil, gayet bilinçli ve planlı bir biçimde (yerli-yabancı "akıl hocaları" veya "amirleri" sağ olsun) yeni devlet biçimini kurumsallaştırması, ekonomide, hukuksal ve politik üst yapıda, çalışma hayatında, eğitimde v.b. "yeniden yapılaşma"lara girişi dönemi, burjuvazi-

ve ONA KARŞI MÜCADELEDE

NEN NOKTA

nin yeni devlet biçiminin göreceli de olsa bir istikrara kavuşturulması evresidir. Bu saydığımız alanlara ilişkin olarak çıkarılan son derece önemli yasalar, alınan kararlar, gerçekleştirilen uygulamalar devletin yeniden biçimlendirilmesi operasyonunu tüm açık seçikliği ile ortaya koymaktadır.

"Rejimin gericileşmesinin her bir adımı" denilen işler, cuntanın yeni burjuva devlet biçimini oluşturmalarının, kurumlaştırmasının adımlarıydı. Cuntayı faşist diye nitelenmek, iddia edildiği gibi, bu "gericileşme basamaklarının önceden görülmemesine yol açtı" değil, tam tersine, yeni devlet biçiminin nasıl oluşturulup kurumlaştırılacağına —bu yolda atılacak adımların— yakından dikkatle izlenmesine; yapılanların doğru tahlil ve değerlendirilmesine; Cunta'nın ve yaptığı işlerin içyüzünün, gerçek yüzünün kamuoyuna ve kitlelere açıklanmasına, ona karşı mücadele stratejisinin ve taktiklerinin doğru saptanmasına yol açtı.

CUNTA'YA KARŞI MÜCADELEDE İKİ UÇ TUTUM

Cuntanın faşist diye nitelenmesi değil, cuntaya faşist denilip denilmemesi konusunda benimsenen ve ısrarla sürdürülen iki "uç tutum" cuntaya karşı mücadelede eylem birliği cepheleşmeyi engellemiştir; bu engel son aylarda az çok zayıfladıysa da tümüyle ortadan kalkmış değildir. Bir uç "cuntaya faşist denirse ben yokum", öbür uç "cuntaya faşist denmezse ben yokum" demiş ve öyle davranmışlardır. Hala da bu sorun ortak eylemlerin oluşturulmasında ve uygulanmasında uzun, gereksiz tartışma ve çekişmelere yol açmakta ve sonunda ortak eylem gerçekleşmesi gereken biçimde tam gerçekleşmemektedir. Şimdi 8 Mayıs Duisburg eylemi, bu tesbitler açısından bir örnektir. Bugüne kadarki eylemler bakımından çok ileri bir adım olmakla birlikte, belirttiğimiz noktalarda önemli aksaklıkları da içermektedir. Ancak, 12 Eylül için yürütülen eylem birliği çalışmaları söz konusu aksaklıkların aşılması için olumlu gelişmeler olduğu gözlenmektedir.

Cuntaya karşı mücadelenin, gericileşmede, veya faşist devlet biçimini kurumlaştırmada, yerleştirmede attığı adımlara karşı mücadeleyi içerdiği ve gerektirdiği doğrudur. Kitleler kendilerinin gördükleri ve benimsedikleri somut hedefler için harekete geçerler, mücadele verirler. Bu mücadele hedeflerini somutunda kitlelere anlatmak, açıklamak ve be-

nimsetmek, başta işçi sınıfı partilerine ve tüm ilerici, sol güçlere düşer. Ne var ki, tek tek somut ağaçları göstereyim derken, ormanın bütününe kitlelerce algılanması engellenmiş olmamalıdır. Cuntanın attığı somut "adımlar"ın kitlelere açıklanması ve mücadele hedefi olarak benimsetilmesi, bu adımlar ve hedefler cuntanın ve giriştiği işlerin bütününe niteliğine bağlanarak yapılmak zorundadır. İlk evrede bu zorunluk kendini hissettirmeyebilir, hele kitlelerin en bilinçsiz kesimlerini de harekete geçirmeye çalışıyorsanız. Mücadelenin, hakların korunması ve savunulması evresinde iseniz. Baştaki sorun, kitleleri mücadeleye sokmanın başlangıç noktası, her hangi yerel —veya ulusal çapta— somut bir talep için mümkün olan her hangi bir direniş biçimini örgütlemek ve gerçekleştirmektir. Ama somut, günlük ve/veya güncel hedefler için mücadele içinde kitlelerin, tüm kötülüklerin Cunta yönetiminden kaynaklandığını, o iktidardan alaşağı edilmedikçe sorunların çözülmeyeceğini, kötülüklerin ortadan kalkmayacağını kavramaları gerektiği asla gözden uzak tutulmayacaktır. Somut hedefler için mücadele yoluyla asıl hedefin Cunta olduğu kitlelere gösterilecektir. Güncel somut hedefler, mücadelenin her evresinde önemini hep koruyacaktır, bu hedeflerin asıl hedefe, cuntanın alaşağı edilmesi hedefine bağlılığı yine somut bir biçimde sürekli işlenmek, kitlelerin bilincine çıkarılmaya sürekli çalışılmak koşulu ile.

Oysa, 12 Eylül darbesi ordu içinde gerici —MHP'li kanatla— daha "ılımlı" veya "atatürkçü" kanat arasındaki çekişmede ılımlıların birincilerin üstesinden gelmesi olarak anlaşıp, "cuntanın ne çizgi izleyeceği belli değildir, faşistleşebilir veya denizebilir de" (yani gerçek atatürkçülerce devrilebilir) değerlendirilmesi yapılmış, Cunta içindeki "daha gerici" ve "ılımlı" veya "atatürkçü" kesimler arasındaki varsayılan zıtlık ve çekişme cunta yönetiminin evriminde nerdeyse belirleyici etken gibi görülünce, cunta içi çekişmelerden yararlanma adına —belki bilmeyerek— cuntanın kendiliğinden evriminden olumlu birşeyler bekleme tutumuna girilmiş, cuntayı bütünüyle karşıya almaktan çekinilmmiştir. Zaman olmuş ortak bildiri taslaklarında "cuntaya karşı" değil, "cuntanın talanca ve filanca politikalarına karşı mücadele" denilsin tartışmaları yapılmıştır. Cuntanın faşist olarak nitelenip nitelenmemesi bir yana, cunta kelimesinin başına başka yerici sıfatların konulmasına dahi itiraz edilmmiştir. Ve taslaklar, taslak olarak kalmıştır.

Cuntayı faşist olarak nitelleyen kimi kesimlerin cuntanın böyle nitelenmesini adeta bir fetişizm haline getirdikleri doğrudur. Sanki faşist dersen her şey hallolacak, işler yolunda gidecek; demezsen, cuntaya karşı mücadelede de birlikte yapılacak bir şey yoktur. Ortak eylem bir yana, demeyenlere karşı kesin tavır alınır, mücadele verilir. Genel ve soyut ola-

rak Faşizm'e karşı mücadele anlayışı egemen olur; mücadele, belli yer ve zaman koşullarında ete kemiğe bürünmüş, somut bir faşist yönetime karşı olduğu, bu somut yönetime karşı mücadelenin de genelinde bir mücadele değil, kitlelerin sorunlarına, ihtiyaçlarına, taleplerine ilişkin somut hedeflere yönelik olarak kitlelerin kendilerinin mücadeleye sokulması ve yönlendirilmeleri demek olduğu unutulur. Tıpkı, "tek yol devrim" derken, doğru olan bu sözün, devrime giden yolların tek olduğu anlamına gelmediğinin, devrimin gerçekleştirilmesi hedefine doğru devrimci yoldan ilerlerken işçi sınıfının ve müttefiki kitlelerin —devrimi yapacak olan bu sınıfsal güçlerin, onlardan kopuk, onların dışındaki gruplar değil— koşullara göre çeşitli mücadele yöntemleri, biçimleri kullanmak, koşulların değişmesiyle yöntemleri değiştirmek durumunda, zorunda oldukları gerçeğinin unutulması gibi.

CUNTA YÖNETİMİNİN "GERİCİLEŞMEDE" VEYA YENİ DEVLET BİÇİMİNİ KURUMLAŞTIRMADA VARDIĞI NOKTA: YENİ ANAYASA

Cunta'nın iki yıla yakın bir zamandır kurumlaştırmakta ve geliştirmekte olduğu yeni devlet biçimi (veya iki yıldır attığı gericileşme adımları) şimdi yeni Anayasanın kabulü ile noktalandırılacaktır. Yeni Anayasa bugüne kadar gerçekleştirilmiş olan kurumlaştırmaları en yüksek hukuk düzeyinde onaylamış, perçinlemiş olacak, referandumla kabulünden sonra sürdürülecek kurumlaştırmaların da temelini atacaktır. Özgün olarak da, politik üst yapıyı biçimleştirip kurumlaştıracaktır. Açıklanan Anayasa taslağından —ve Evren'in Anayasa referandumu ile birlikte veya çok kısa bir süre sonra Cumhurbaşkanı seçtirilmesi tasarılarından— yeni devlet biçiminin "otoriter", baskıcı bir sivil yönetim biçimi olmanın da ötesinde, askeri cunta yönetiminin değiştirilmiş ve sivil yönetim mekanizması içine oturtularak maskelenmiş bir biçimde devamı amaçlandığı anlaşılmaktadır. Evren'i Anayasa referandumu ile veya çok kısa bir süre sonra seçtirterek bu devam yalnız kurumsal düzeyde değil, ilk yedi yıl için kişisel düzeyde de sağlanarak perçinleştirilmek, güvenceye alınmak istenmektedir. (Anayasa'ya eklenecek geçici bir maddeyle Evren'in hiç vakit geçirilmeksizin hemen Cumhurbaşkanı seçtirilmesi girişimini önlemek, "Anayasaya Hayır" kampanyasının en yoğunlaştırıldığı hedeflerden biri olmalıdır.)

Askeri yönetimin Anayasa ile kurumlaştırılması veya yönetimin askerleştirilmesi açısından Anayasa taslağının getirdiği en önemli hüküm, Genel Kurmay Başkanı ile kuvvet komutanlarının daimi üyeleri bulunduğu Milli Güvenlik Kurulu'nun alacağı kararların "Bakanlar Kurulu için uyulması gereken" kararlar olacağıdır. Bir başka deyişle, bu kararlar hükümeti bağlayıcı kararlar olacaktır. Böylece ordu, yürütmenin ayrılmaz, organik bir parçası haline getirilmektedir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanına danışmanlık yapmak üzere Anayasaya konan Devlet Danışma Konseyi'nin, eski Genelkurmay Başkanları ile eski Cumhurbaşkanları (Bugün için, Deniz Kuvvetleri eski komutanlarından Fahri Korutürk) tabii üyeleri arasında olacaklardır. Evren Cumhurbaşkanı seçtirtilirse —seçtirtilmek için "gerekli önlemler" her halde alınacaktır— Anayasanın Cumhurbaşkanına tanıyacağı benzeri az görülür yetkililerle ordunun devlet erkiyle bütünleştirilmesi ve bu erk içinde etkinleştirilmesi daha da sağlamlaştırılmış olacaktır. Anayasa tasarısına göre Cumhur-

başkanının yetkilerinin yelpazelenmesi şu genişliğe kadar açılıyor: Cumhurbaşkanı Genelkurmay Başkanı'nı atar; Başbakanı hem atar, hem gerekli gördüğünde görevden alabilir. Cumhuriyet Başsavcısı'nı ve Cumhuriyet Başsavcı Vekilini; Anayasa Mahkemesi ile Yargıtay'ın tüm, Danıştay'ın ise dörtte bir üyesini o seçer. Hakimler ve Savcılar Yüksek tabii üyesi olan Cumhuriyet Başsavcısı veya vekili zaten Cumhurbaşkanı seçilmiştir; diğer dört asil ve dört yedek üyesi de o makamca seçilecektir. Meclisi fesih yetkisi, dolayısıyla genel seçimlere gidilmesini zorlama gücü de ona aittir. Böylece, Devlet erkinin yürütme, yasama ve yargı mekanizmalarının kontrol noktaları onun eli altındadır. "Olağanüstü hal" durumlarında ise bu olağanüstü yetkilerin de üstünde yetkilere sahiptir.

Yeni Anayasa hele bir Devlet Denetleme Kurulu getirmiştir ki, tüm üyeleri Cumhurbaşkanı atanacak ve ona bağlı olarak çalışacak olan bu kurul, Silahlı Kuvvetler ve yargı organları dışında, kamu kurum ve kuruluşlarından ve bunların katıldığı kurumlardan meslek odalarına ve örgütlerine, işveren ve işçi sendikalarına ve örgütlerine, kamu yararına sayılan dernek ve vakıflara kadar çok geniş bir yelpazedeki örgütleri inceleyip, araştırıp, denetleyebilecektir.

Bu politik kurumlaştırmaya bir de demokratik hak ve özgürlüklere getirilen, uygulamada onları sıfıra indirebilecek, ölçütü ve kapsamı öznel yoruma bağlı, keyfi kullanışlara açık kısıtlamalar; işçi—işveren ilişkilerini kesin işveren yararına düzenleyen, işçileri güvensiz ve çaresiz bırakan hükümler ve "Atatürkçülük"ü —cuntanın ve egemen güçlerin yorumuyla— resmi devlet ideolojisine dönüştüren Anayasal formülasyonlar eklenince, Evren'in sözünü edegeldiği "sağlam temellere oturtulmuş, Atatürkçü demokrasi"nin ne menem bir nesne olduğu yeteri bir açıklıkla ortaya çıkmaktadır.

Cunta'nın yerini alacak politik rejime ilişkin bu analiz ve değerlendirmelerimizin henüz kesinleşip işlerlik kazanmamış bir anayasa taslağına dayandığını unutmuyoruz. Ne ki, bu taslağın kamuoyunda ve Danışma Meclisi'nde yeralan tartışmalar, eleştiriler ve tepkiler sonucu değiştirilip demokratikleştirileceğini, Milli Güvenlik Konseyi'nin demokratikleştirme yönünde değişiklikler yapabileceğini sanmak ham hayaldir. Ufak tefek rötüşler yapılsa bile bunlar esasta bir şey değiştirmeyecektir. Üstelik taslağa geçici maddeler ekleneceği bilinmektedir. Bunlardan biri Cumhurbaşkanı seçilmesine ilişkin olaksa, öbürleri nelere ilişkin olacaktır? Bunlarda yeni anti—demokratik "sürpriz" lerle karşılaşabiliriz, kimi anayasa hükümlerinin ve/veya cuntaca geçirilen yasaların değiştirilemeyeceği, veya belirtilecek bir süre geçmedikçe değiştirilemeyeceği gibi...

CUNTA ANAYASASININ REDDİNİ SAĞLAMA GEREĞİ EN GENİŞ EYLEMBİRLİĞİ GERÇEKLEŞTİRME ZORUNLULUĞUNU DAYATIYOR

Cunta yönetiminin faşist niteliği konusunda olduğu gibi yeni Anayasa ile getirilecek devlet biçiminin niteliği konusunda da değerlendirme ve görüş ayrılıkları olacağı, şimdiden olduğu, bellidir. Buna ilişkin bilimsel, ideolojik tartışmalar yapılmakla beraber, bu ayrılıkların gerek işçi sınıfı partileri arasında, gerekse alabildiğince en geniş çeşitlilikte demokrasi (Devamı 3. sayfada)

(Baştarafı 12. sayfada)

katılmak veya yardımda bulunmak zorunluluğundan kendilerini kurtardılar, ama Türkiye'deki faşist cuntanın Reagan yönetiminin "Çevik kuvvet" için ısrarla talep ettiği "kolaylıklar"ı göstermesine yeşil ışık yaktılar, bunu Nato açısından meşruğlaştırdılar. Avrupa'lı üyelerin hükümet başkanları böyle bir kararın Avrupa için taşıdığı kaçınılmaz rizikoların elbette farkındalar, ama şaşırtıcı bir politik miyoplukla ya da çelişkilerin arasında sıkışmayla, o an için kendilerini kurtarma yolunu aradılar, "ferahladılar". Türk cuntası istenilen "kolaylıklar"ı zaten göstermeye başlamıştı. Askeri hava alanlarının genişletilmesi ve modernleştirilmesi, kuzey-doğu sınırında yeni askeri birimler oluşturulması projeleri, İsrail saldırı ve istilasının en sıcak günlerinde Nato müttefik kuvvetleri baş komutanı general Rogers'in Doğu sınırındaki 3. Ordunun ihtiyaçlarını tesbit etme ve incelemelerde bulunmak üzere Türkiye'yi ziyareti herkesin bildiği bir sırrın açığa çıkan belirtileriydi. Artık sır, sır olmaktan çıkıp resmîyet kazanıyor. Türkiye, Amerika'nın Orta Doğu'ya müdahalesinin ana üssü ve sığınma tahtası olacaktır.

Orta Doğu'ya ilişkin bu olumsuz gelişmeler barışı tehdit eden bir başka tehlikenin de büyümekte olduğuna işaret ediyor. Amerika'lı kimi uzman ve yetkililerin bir kaç yıldan beri işledikleri ve Reagan'ın benimsediği "sınırlı nükleer savaş mümkündür" fikrinin gerçekleştirilme yoluna konulmak istendiğinin alametleri giderek artan bir belirginlikle ortaya çıkmaktadır. Reagan ve ekibi iş başına geldiğinden

beri söylenenler, yapılanlar ve hazırlığına girilenler Reagan yönetiminin "sınırlı nükleer savaş" yolundan Sovyetler Birliği ile bir karşılaşma (konfrontasyon) tasarladığı ve aradığı, karşılaşma alanı olarak da yakın ve Orta Doğu bölgesini seçtiği kanısını kuvvetlendirmektedir.

Oysa, bir, sınırlı nükleer savaş mümkün değildir; başlatılacak her hangi bir nükleer savaşın dünya savaşına dönüşmesi kaçınılmazdır. İki, sınırlı nükleer savaş mümkün olsa bile, bu, büyük bir bölgeyi, bölgedeki bir çok ülkeyi baştan başa canlı barınamaz hale getirecek, milyonlarca insanı anında veya dayanılmaz acılar çeke çeke zamanla öldürecek, insanlığın tanımadığı bir savaş olacaktır. Hafife alınamaz.

Türkiye ve Orta Doğu Avrupa'nın kapı komşusu olduğundan, o bölgedeki sınırlı bir nükleer savaştan, en azından onun tehlikeli etki ve sonuçlarından Avrupa kendini kurtaramıyacaktır.

Lübnan ve Filistin halklarıyla politik dayanışma eylemini programlayıp örgütler ve yürütürken sorun kamuoyuna ve kitlelere bu daha geniş bağlamı içinde, taşıdığı tehlikeler iyice açıklanarak sunulmalıdır. Anlatılmalıdır ki, Avrupa'ya -ve dünya barışına- yönelik tehdit yalnızca yeni Amerikan füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden kaynaklanmamaktadır. Bu füzelerin Türkiye'ye yerleştirilmesi, Reagan'ın kaynayan Orta Doğu'ya yönelik tasarısı ve girişimleri aynı ölçüde, hatta belki daha da büyük bir tehlike ve tehdit oluşturmaktadır. İnsanlar bu olayın

veya gelişmenin doğrudan kendileri için de tehlikeli olduğunu anlarılarsa daha aktif bir ilgi gösterir ve daha kolay eyleme geçerler. Onun için "Lübnan olayı" Avrupa kamuoyuna ve barış savunucusu kitlelerine tehlikeli bağlantıları içinde bütün açıklığıyla sunulmalıdır.

Konferans Lübnan ve Filistinliler sorununa ilişkin olarak toplanmış olduğundan yukarıya aldığımız konuşmada Orta Doğu'daki diğer gelişmeler ve bunlar karşısında Amerika'nın olası tutumu üzerinde durulmamıştır. Tabloyu tamamlamak için kısaca belirtelim ki, İran-İrak savaşı son bulur, Saddam Hüseyin rejimi çöker ve bu ülkede devrimci bir iç savaşı yürüten yurtsever güçler koalisyonu iktidar olursa, veya böyle bir sonucun gerçekleşebileceği konusunda "kuvvetli belirtiler" görülürse, Reagan yönetiminin bunun karşısında seyirci kalması düşünülemez. Böyle bir durumda, kendi sınırları içinde, çağdışı zorba rejimlerine muhalif, ilerici güçleri barındıran ve İran halk devrimini türü halk hareketlerinin kendi ülkelerinde de başkaldırması olasılığından son derece ürken, Körfez'in gerici

Arap ülkeleri Amerika'nın müdahalesine. "Çevik kuvveti"ne daha taraftar olacaklar, hatta bunu talep edebilecekler. Reagan yönetimi de bu defa bu Arap ülkelerini paravan olarak kullanıp -bu ülkeler İsrail gibi çok etken bir araç olarak kullanılabilecek nitelikte değildir- onların "yardım talebi"ne cevap verme bahanesiyle kimi "operasyon"lara girmeye kalkışabilir. Ne var ki, Reagan'ın istediği gibi at koşturması için meydan boş değildir. Dünya halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini, savaşlarını, başardıkları devrimleri her zaman desteklemiş, onlara yardım etmiş olan ve böyle davranmakta devam etmesi enternasyonalist dayanışmanın bir gereği olan; detant'ın statü quo'yu olduğu gibi dondurmak anlamına gelmediğini, geleceğini -çünkü toplumsal gelişmelerin durdurulamayacağını- bilen Sovyetler Birliği, Reagan yönetiminin gerici Arap ülkelerini yedeğine alıp İran ve Irak devrimci hareketlerini ezmelerine müsaade edemez. Dünya barışının barış savunucusu Sovyetler Birliği her kritik durumda olduğu gibi, bu "karşı karşıya gelme" durumunun askeri alana kaymaması, politik düzeyde kalması ve sorunun politik yoldan çözülmesi için en büyük dikkat ve çabayı gösterecektir. Orta Doğu'da barış umudu bu dikkat ve çabaya bağlıdır ve bu boş bir umut değildir. Ne ki, dünyanın tüm barış güçleri de bu dikkat ve çabaya tüm güçleriyle omuz vermelidirler. *

TEK CEPHE VE KÜÇÜK BURJUVA RADİKALİZMİ

Mücadelesinde en kararlı ve tutarlı sınıfın işçi sınıfı olduğunu biliyoruz. İşçi sınıfının, faşizme ve tekellere karşı mücadelede, bu durumdan şu veya bu ölçüde zarar görmekte olan diğer sınıf ve katmanlarla tek cephe temeli üzerinde sıkı bağlar kurarak onları da bu mücadeleye kazanması gerektiğini, ancak bu yolla ve birlikte başarıya erişilebileceğini de biliyoruz. Ve gene biliyoruz ki, cephenin bir ögesi olma durumundaki küçük burjuvazi bir taraftan durmadan çöküntü ve yıkıntıya

uğrar ve yaşam alanı giderek daralırken, diğer taraftan vazgeçemediği mülkiyet tutkusunun ve bireyciliğinin sonucu olarak tutarsız ve kararsız, kaygan ve kaypak bir zemin üzerinde yer alır ve bu yapısal özellikleri doğal olarak ideolojisine de yansır. Kendisini yıkıntıya uğratanlara karşı kin ve nefret, işçi sınıfına ve ideolojisine karşı en azından çekingenlik, bireycilik, kısa ve kesin yollar arama tutkusu, açıklansın açıklanmasın geçmişe özlem, uçlarda yer alma ve şiddete tapınma eğilimi, ve bu eğilimlerin şu veya bu

ölçüde yansıdığı ve karmaşa içinde yanyana yer aldığı politik çeşitlenmeler. Özellikle sistemin çözümsüzlüğünün ardarda gelen yapısal bunalımlarla kendini gösterdiği, yıkıntı ve çöküntünün üstüste yinelenildiği dönemde küçük burjuvazinin bir bölümü iktidara karşı öfke ve nefretini en sert ve kızgın biçimde dile getirir, en keskin, görünüşte en sol görünümli programlarla ortaya atılır ve sınıf mücadelesine katılır; küçük burjuva radikalizmi bu ortamda ortaya çıkar.

silahımız partimiz

(Baştarafı 1. sayfada)

miz veya farkettiğimiz kimi kuruluşların, o günkü koşulların da rahatlığı ile yarı yarıya açık faaliyetleri, bugünkü duruma kendimizi ve çalışmamızı uyarlamak da akla ilk takılan biçimler olabilir, ama herhalde bugün bize örnek değildir. Unutmayalım ki, kötü bir örnek, onun getireceği kolaylık ve rahatlık, örneksizlikten de kötüdür. Gerçekten, ortaya çıkan herhangi bir sorunda, onun bilince çıkarılması ile birlikte uygun çözüm de mutlaka bulunacak demektir, ama gerçekten soru olarak sorulup gerçekten yanıtı arandığı taktirde.

Bir yandan, örgütümüzün güvenilirliğinin ve sürekliliğinin garanti altına alınması, yapısının durmaksızın güçlendirilmesi, bir yandan da, mücadelemizin sürdürülmesi ve giderek daha da etkinleştirilmesi ve geliştirilip güçlendirilmesi gerekmektedir. Ve bu iki çalışma, kesinlikle biri diğerinin önüne konamayacağı gibi, aslında bir madalyonun iki yüzü gibidir, birbirini dışlamaz, tersine tamamlar, bütünler. Önemli olan, o anın verili koşullarında en uygun, geçerli ve gerçekçi mücadele adımının ne olacağını kestirebilmektir ki, bu kestirmenin içine, doğal olarak aracının o anki durumunun buna elverişli olması ve yalnız o an için elverişli olmakla kalmayıp görev başarıldığında aracının, yani örgütünün daha sonraki görevler için daha elverişli bir yapıya kavuşacağını kestirebilmek de girer. Hehangi bir görevi yerine getirmek için bulunabilen yollar ve olanaklar, yalnızca o anı anlatmak için, o görev başarılmış olsun da ondan sonra ne olursa olsun düşüncesiyle ortaya konamaz. Başarılan her görev, aynı zamanda örgüt yapısını daha da güçlü kılmaya doğru bir adım teşkil edebilmelidir.

Varolan olanakları ve olanaksızlıkları, yeterlilikleri ve yetersizlikleri gerçekçi bir biçimde değerlendirmek zorunludur. Bunun sonucu olarak, kimi zaman, o an için geri çekilme olarak görülen, bazan aslında da öyle olabilen kimi kararları cesaretle alıp uygulayabilmek de gereklidir. Bunun, var olacak maliyeti de göze alınır. Elbette, koşullara teslim olmaktan veya buna kapıyı aralayacak eğilimleri onaylamaktan söz açılmamaktadır. Tersine, var olan nesnel ve öznel koşulları dikkatle ve gerçekçilikle değerlendirip bunları aşmanın yollarını bulmak için bilinçli, kolektif bir çabanın içinde olmak demektir bu.

Silahımızı nasıl kullanıp nasıl geliştireceğiz konusu, elbet nasıl sakınıp nasıl koruyacağız sorusunu da birlikte içermektedir. Ancak, günümüz koşullarında bu, sorunun tümü içinde ağırlık ve önem kazanmıştır. Aracımızı kullanacağız, geliştireceğiz, ama daha sakınarak, daha kollayarak, örgütü ve kadroları polisin olası saldırısına karşı açık hale getirebilecek tüm eğilim, anlayış ve çalışma yöntemlerine karşı titizlikle karşı koyarak; nedenlerini, yol açabileceği olası olumsuz gelişmeleri açıklayarak, yol göstererek, ikna ederek; gereğinde kesin önlemlerden de geri durmayarak. Yeni duruma uyarlık sağlanması açısından bir bakıma yeteri kadar zaman geçti, önemli adımlar da atıldı. Ama bilinmektedir ki, hiçbirisi henüz tam kıvamına erişebilmiş değildir, hâlâ gündemin önemli maddesidir. Bir bakıma ise, bu konu kesin, mutlak zafere kadar işçi sınıfı partisinin devamlı gündeminde bulunma durumundadır zaten.

Tüm dikkat, titizlik ve ihtiyata karşın tek tek veya daha kalabalık emniyet kuvvetlerinin pençesine düşülebilir. Polis bir tahmin sonucu veya bir eylemden sonra ve ona dayalı olarak bu kararı vermiş olabilir ve hatta bazı noktalar şu veya bu biçimde polisçe önceden biliniyor da olabilir. Bedeni veya manevi, veya ikisi bir arada işkence yöntemleri de denenebilir. Tüm bu durumlarda dahi, sınıf mücadelesinin kendisi için, bu en sıcak anında partinin görevi, bunun bilincinde olarak partisine, geleceğe inanç ve güven içinde örgütünü ve yoldaşlarını tehlikeye sokabilecek, mücadeleye zarar getirebilecek hiç bir açıklamada bulunmamasıdır, bilincinin tüm söz ve davranışlarına egemen olmasıdır. Parti üyeliği, kendini işçi sınıfı ve mücadelesine adanmış yoldaş kimliğinin en onurlu biçimde somutlanmasıdır, öyleyse bunu en yüksekte tutmak ve hiç bir suretle üyelik onuruna gölge düşürmemek de birincil görev.

Parti normları ve işleyiş kurallarının titizlikle uygulandığı, kesin ve o ölçüde bilinçli bir disiplinin egemen olduğu, kitle içine yayılmış, örgüt ve kadrolarını kitle içinde ve onun bir parçası olarak koruyabilen, mücadeledeki başarılarıyla hergün gelişip güçlenen ve durmadan yeni yeni kadrolarla serpilip büyüyen, kitleyi bilinçlendiren, yönlendirip yöneten parti; silahımız.

★ ★ ★

Görünüşte sol, dendi. Doğrudur. Nesnel koşulları bir yana koyup, en kısa sürede en kesin sonuçları almayı umut eden ve bekleyen, buna bağlı olarak da, her türlü mücadele yöntem ve biçimlerinin yerinde ve sırasında taşıdığı üstün değeri kulak ardı edip her zaman ve koşulda geçerli olduğunu düşündükleri devrimci veya pasifist mücadele biçim ve yöntemleri saptayan, sığ analizlerle katı, dar bir şematizm ve şablonculuğun içine yaşadığı görünüşte sol, kaçınılmaz olarak eklettik bir programdır bu. Onlara kalırsa örneğin kitle içinde iğne ile kuyu kazarcasına çalışmak, kitlenin en basit, en somut, güncel ve ivedi taleplerinden kalkarak adım adım daha ilerilere, daha genele ve soyuta doğru kitleyi bilinçlendirmek, örgütlemek ve hareketlendirmek, bunun için uğraş ve mücadele vermek pasifizmin bir işaretidir olsa olsa.

Parlamento kürsüsünden grev çadırına, mitingin başarıya ulaşabilmesi için devlet kuvvetlerinin saldırısına karşı korunması görevinden doğrudan silahlı mücadeleye kadar tüm mücadele yöntem ve biçimlerinin kendi başlarına, soyut olarak devrimci veya pasifist olmadığı, yerinde ve sırasında herhangi birinin mücadeleye gerçek katkı sağlayıcı, bundan dolayı da gerçekten devrimci olduğu gerçeğinden hareketle işçi sınıfı partisi, zaman içinde şu veya bu yöntemi diğerinin yerine koyabilir veya birkaçını birarada kullanabilir, geçmişte ve bugün dünya toplumlarında nice örneklerini gördüğümüz gibi. Ama, bütün bu mücadele biçim ve yöntemleri gelip kitle çalışmasına, kitlenin bilinçlendirilip örgütlenerek hareketlendirilmesine, kitlenin çoğunluğunu ve gerçekten kazanmaya dayanır. Ve asıl ayrım noktası işte burdadır; mücadele biçim ve yöntemindeki keskinlikte değil, kitle çalışmasına verilen yaşamsal önem ve değerdedir.

Sözü bizzat temsilcilerine bırakalım! Mahir Çayan, 1970'lerde "emperyalizm ve yerli ortağı oligarşiye karşı mücadele yöntemi ne olacaktır?" sorusunu sorarak şu yanıtı veriyordu: "Uluslararası revizyonizmin, pasifizmin bu soruya cevabı şudur: (Kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinimleri etrafında kitleleri örgütleyip eyleme sokmak ve kitlelere siyasi bilinç götürme...) Bu durumda düşmanın askeri üstünlüğü ve baskısı karşısında güçsüzlüğe düşecekler ve giderek sağa kayacaklardır". Oysa "suni dengeyi

bozmanın, kitleleri devrim saflarına çekmenin temel mücadele metodu silahlı propagandadır. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı memnuniyetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de bilinçlendirir.. İlk dönemde kitlelerde(ki) şaşkınlık ve tereddüt, giderek devrim hareketine karşı sempatiye dönüşür."

Alıntı yeteri kadar açık. Kitlelere yaklaşım biçimi bu kadar farklı olunca elbette önerilen mücadele yöntem ve biçimleri de ona göre olacaktır. Somut gerçekten yola çıkmamak ve buna bağlı olarak mücadelenin inişli-çıkışlı çeşitli evrelerinde değişik yöntem ve biçimlerin uygulanması gereğini bir yana bırakmak, belirli bir eylem biçimini mutlaklaştırmak.

Böyle bir yaklaşım, sınıf mücadelesinin yükselme dönemlerinde kitleleri yeniden kendi safına çekmek için pusuda bekleyen gerici demagojiye olanaklar sağlayacağı gibi, düşüş dönemlerinde de düzenli geri çekilme yerine intihar eylemleri ile kitlelerden uzağa düşme veya gerçek bir pasifizm ve teslimiyet çizgisine doğru kayışa yol açacaktır. Ve de bütün bunlar, mücadelenin kabarma veya düşme dönemlerinde, kendileri ile birlikte ister istemez genel olarak hareketin de kayıpları demek olacaktır.

Öyleyse soru yerindedir: Tüm bu olumsuzluklara karşın bunlar nasıl göğslenerek bu akım ve yandaşları cephenin yararlı bir ögesi haline getirilebilir; bu olanaklı ve olası mıdır?

Bu soru, dünya işçi sınıfı hareketi tarihinde yıllarca önce soruldu ve yanıtı verildi.

Bilinenleri yineleme pahasına yeniden özetlenirse: Bir saat sarkacı gibi toplumdaki iki temel sınıf, burjuvazi ile işçi sınıfı arasında gidip gelen, özellikleri itibarıyla aslında burjuvaziye yakın, ama gücü ve yeteneği oranında işçi sınıfının da etkilemelerine açık olan küçük burjuvaziye, o halde etkileyebilmek ve bunun içinde herşeyden önce kendi sağlam, tutarlı ideolojisine, bilimsel sosyalizme, onun hergün somut gerçekle sınanan bilimsel, doğru çözümlerine ve bunları yaşama uygulamakla bizzat varılan ve varılacak başarılı sonuçlara, kısacası herşeyden önce kendine, kendi gücüne güvenmek

gerek. Bu, o kadar böyle olmaktadır ki, Marksizmin dünya çapındaki başarıları, giderek küçük burjuva radikallerinin de kendilerini Marksist olarak tanımlamaya ve kendi konumlarını Marksist kavram ve açıklamalarla ifade etmeye çalışmalarına yol açmıştır, her ne kadar bu konum gerçekte Marksizmle bağdaşmayacağından bilimsel sosyalizmin kavram ve tanımlamalarını durmadan revize etmeler (düzeltmeler) ve yeni tanımlamalar ve kavramlarla onları değiştirmeler de.

Küçük burjuva radikallerinin de kendilerini Marksist olarak tanımlamak istemelerinden işçi sınıfı partisi ve bilimsel sosyalistler elbette yüksünecek değildir. Tersine bu, eleştiri ve ikna için daha uygun bir zeminin artık var olacağını ortaya koymaktadır. Ancak bir tehlikeyi de içermektedir. O da, bilimsel sosyalizm dışı kavram, çözümleme ve buna dayalı öneri ve yöntemlerin bilimsel sosyalizm adına sunulabilmesidir ki, iktidarın saflarda gedik açmak üzere bilerek yaratmaya çalıştığı kafa karışıklığı ve bulanıklığı artıracaktır. Bunu önleyecek güç ise, bu tehlikeyi de bilince çıkarmış olarak, gene herşeyden önce işçi sınıfı partisi ve onun özgün çalışmalarıdır.

En küçük ödüne yanaşmaksızın ideolojik titizlik. Kesin titizlik, evet, ama hasımlaşmaya hayır. Bunun da yolu, tartışmaları günün nesnel gerçeği üzerine yoğunlaştırmak, soyuttan somuta indirmek ve her yeni nesnel durum ve olguda, bu durum ve olguya ilişkin açıklama ve çözüm önerilerini karşılarına getirmektir. Deney öğretir. Öğretecektir.

Yılmadan usanmadan, karşılıklı dostluk ve kardeşliği geliştirmek, yılmadan usanmadan doğru çözümleme ve önerileri ortaya koymak, dostça tartışmak ve eleştirmek, ve de birlikte olmak, mücadelede, kavgada, aynı cephe içinde omuz omuza birlikte olmak, yılmadan usanmadan cepheyi geliştirip güçlendirmek.

İşte sorunun yanıtı.

ABD - İSRAİL saldırısına karşı

DÜNYA BARIŞ GÜÇLERİNİN EYLEM PLATFORMU

İSRAİL'İN LÜBNAN'A SALDIRMASI ÜZERİNE FİLİSTİN HALKI İLE DAYANIŞMA ULUSLARARASI KOMİTESİ'NİN YAPTIĞI ÇAĞRI SONUCU, 36 ÜLKENİN DELEGASYONLARI, 9 ULUSLARARASI ÖRGÜTÜN TEMSİLCİLERİ VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLERE BAĞLI FİLİSTİN SORUNUNA İLİŞKİN ULUALARARASI KONFERANS İLE FİLİSTİN HALKININ ELİNDEN ALINAMAZ HAKLARINI KULLANMASI KOMİTESİ TEMSİLCİLERİNİN KATILIMIYLA, 26 - 27 HAZİRAN TARİHLERİNDE İSVİÇRE'NİN BASEL KENTİNDE "LÜBNAN VE FİLİSTİN HALKLARI İLE DAYANIŞMA ULUSLARARASI KONFERANSI" TOPLANDI.

GENEL BAŞKAN BEHİCE BORAN YOLDAŞ DELEGE OLARAK KATILDIĞI BU KONFERANSIN İKİNCİ GÜNÜNDE, GÜNDEMİN ÜÇÜNCÜ MADDESİ OLAN "EYLEM PLATFORMU"NA İLİŞKİN BİR KONUŞMA YAPMIŞTIR. BORAN YOLDAŞIN BÜYÜK BİR İLGİYLE KARŞILANAN KONUŞMASININ YAZILI METNİNİ TAM OLARAK YAYINLIYORUZ.

güttüğü genişleme politikasında ve eylemlerinde İsrail'in Amerika Birleşik Devletleri'nce desteklendiğini, yardım gördüğünü haklı olarak belirttiler, ama kanımca bu politika ve eylemlerin ve ona verilen destek ve yardımların daha uzun vadeli hedefleri yeterince açık ve seçikliğe kavuşturulmadı.

Birleşmiş Milletler üyesi, egemen Lübnan devletinin parçalanmasına yol açabilecek, Filistin Kurtuluş Örgütü'nü ve halkını yok etmeye yönelik, adeta çaresiz kalmışçasına bir hınçla yürütülen bu vahşi saldırının nedeni ne? Nedeni açık: bölgeyi İsrail'in, yani Amerika'nın kontrol ve hegemonyası altına almak ve böylece bu stratejik bölgede Amerikan emperyalizminin mevzilerini güçlendirmek, gerekli gördüğünde Amerika'nın Orta Doğu'ya askeri müdahalede bulunabilmesi, Sovyetler Birliği'yle karşı karşıya gelmeye girişebilmesi için zemini temizlemektir. Bu işte İsrail, Amerika için etkin, acımasız bir araçtır, ama sadece bir araç. Amerika'nın İsrail'e yüklediği rol, onun genişleme politikasının çıkarları ve hedefleriyle çakışsa da, bu çıkar ve hedefler ikincil etmenlerdir, belirleyici değil. Saldırıları Filistin Kurtuluş Örgütü ve halkı üzerinde yoğunlaştırılmaktadır, çünkü Amerika'nın planını uygulamasının bugün önüne dikilen başlıca engel Filistin Kurtuluş Örgütü ve yönettiği Filistin ulusal hareketidir. Amerika bu engeli yoketmek, kendi hedefleri açısından Lübnan'ı "güvenli ve istikrarlı" bir hale getirmek peşindedir.

Değerli yoldaşlar, dostlar,

Konferans programına göre bu sabahki oturumda görüşmek durumunda olduğumuz, Lübnan ve Filistin halkıyla dayanışmaya ilişkin eylem programı maddesi, kanımca gündemin en önemli maddesidir. Çünkü, durum tahlil ve değerlendirmeleri, kınamalar ve dayanışma bildirileri etkinlik kazanabilmek için şu veya bu biçimde eyleme dönüştürülmek zorundadır.

Dayanışma eylemi üç düzeyde düşünülmeli ve gerçekleştirilmelidir.

İlk ve en ivedi dayanışma eylemi, elbette ki, İsrail'in insanlık dışı, zalim saldırılarına uğrayan Lübnan ve Filistin halklarına yiyecek maddeleri, ilaç ve tıbbi araç ve gereçler gibi yaşamın sürdürülmesi için en gerekli tüketim mallarının olabildiğince en büyük çapta gönderilmesi ve bunların yerine varmasının sağlanmasıdır.

İkincisi, kitlelerin bilgilendirilmesi ve kitlesel eylemlerle dünya kamuoyu, özellikle de Avrupa kamuoyu, İsrail'in tüm uluslararası hukuk, ilke ve kurallarını çiğneyerek Lübnan'ı istilasına ve saldırılarını masum sivil halk üzerinde yoğunlaştırarak soykırıma girişmesine karşı uyarılıp harekete geçirilmeli; Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail üzerinde, ve de Nato, Avrupa Ekonomik

Topluluğu, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler üyesi tüm diğer ülkelerin hükümetleri üzerinde mümkün olan en büyük kamu baskısı oluşturulmalıdır. Bundan maksat tabiidirki, Lübnan ve Filistin halklarına karşı israil saldırısının durdurulmasını, derhal ateş kesi, İsrail'in Lübnan'dan koşulsuz çekilmesini ve Filistin Kurtuluş Örgütü'nün, Filistin halkının ulus olarak varolma, ülkelerine dönme ve kendi bağımsız devletine sahip olma haklarını savunmak üzere Lübnan'da kalmasını ve çalışmalarını sürdürmesini sağlayabilmektir. Politik dayanışma eyleminin ivedi hedefleri bunlardır.

Üçüncü olarak, Lübnan ve Filistin halklarıyla dayanışma eylemi daha üst bir düzeyde de düşünülmeli ve yürütülmelidir. Kamuoyunun uyarılması, kitle hareketleri, hükümetlerin üzerine politik baskı az önce belirttiğim, gerçekleştirilmesi en ivedi olan amaçlarla sınırlı olmamalıdır. Böyle sınırlandırılmamalıdır, çünkü Lübnan'da olup bitenler ve sürenler, yalnızca, bu küçük ülkeye yönelmiş, hak ve adalete aykırı zalim bir saldırı, yalnızca bu ülkeyi ve barındırdığı halkları ilgilendiren bir sorun değildir. Yakın ve Orta-Doğu'da, Avrupa'da ve sonunda dünyada barış açısından geniş ve son derece önemli uzantıları vardır.

Dün söz alan kimi konuşmacılar,

Bunu söylemek, "sadece bir tahmin" değildir. Sözde "Sovyet tehlikesini önlemek" iddiasıyla Orta Doğu ülkelerine ve Basra Körfezi'ne askeri müdahalede bulunabilmek için Amerika'nın özel bir "çevik müdahale kuvveti" oluşturduğunu hepimiz biliyoruz. Bu ay içinde yeralan son Nato doruk toplantısında Başkan Reagan'ın Avrupa hükümet başkanları üzerinde baskıyı artırıp aldattığı kararı da hep biliyoruz. Bu kararlar Avrupa'lı üyeler Amerika'nın Orta Doğu'da girişeceği her hangi bir maceraya

(Devamı 9. sayfada)